

Kącik Kolekcjonera Medali (24)

Wrzesień – starszemu pokoleniu — niezmiennie kojarzy się z agresją niemiecką na Polskę, bohaterską epopeją żołnierza polskiego na Westerplatte i innych polach bitewnych września, oraz 17 dniem tego miesiąca, kiedy również armia sowiecka, stając po stronie Niemiec, przyłączyła się w tym dniu do napaści na nasz kraj.

Prezentowane w tym kolejnym wydaniu „Kącika“ medale poświęcone są upamiętnieniu tych historycznych wydarzeń.

Na jednym z nich wymieniona jest nazwa OKSYWIE, a na drugim GDYNIA.

Prezentacja ich — moim zdaniem — w pewnym sensie spełnia więc pierwotne założenia, że w kąciku będę omawiał medale dot. Gdyni i wydarzeń lub osób z nią związanych.

Awers: W centrum na tle wklęsłej, gładkiej powierzchni — przedstawiającej zarys granic Polski przedwojennej — wypukła półpostać żołnierza

w hełmie trzy czwarte w lewo. Obok mały wizerunek orła wojskowego z lat trzydziestych.

Wyżej na powierzchni fakturowanej data: 1939. Niżej w trzech wierszach słowa: BÓG HONOR OJCZYZNA. W oto-

ku nazwy miejsc, gdzie miały miejsce znane bitwy września: ANDRZEJEWO, BORY Tucholskie, BZURA, HEL, OKSYWIE, WESTERPLATTE, KOCK, TOMASZÓW LUBELSKI, WARSZAWA, IŁŻA, MOKRA.

Rewers: Z lewej strony otwór po kuli, sylwetka orła wojskowego oraz różaniec z krzyżkiem. Z prawej w dziesięciu wierszach napis:

„nikt nie ma większej miłości od tej, gdy ktoś życie swoje oddaje za przyjaciół swoich“.

Na rewersie znajdują się ponadto: znak firmowy Częstochowskich Zakładów Produkcyjnych, gdzie medal został wy-

konany oraz sygnatura INCO VERITAS.

Medal o średnicy 60 mm, tombak, wykonany został prawdopodobnie z okazji 40 rocznicy września 1939 r. w Częstochowskich Zakładach Produkcyjnych w Częstochowie.

Brakuje mi danych o autorze i emitencie medalu oraz wielkości nakładu.

Awers: Postać polskiego żołnierza królowej broni — piechoty — z karabinem skierowanym przeciwko pierwszemu agresorowi. Przed nim atakujące czołgi i samoloty niemieckie.

Za nim wymierzone w jego plecy bagnety drugiego agresora — sowietów.

U góry wklęsły napis: 17 WRZEŚNIA 1939. Niżej przy obwodzie literki: BCH — sygnatura autora oraz PTAiN 1990 — skrót nazwy emitenta medalu — i data jego wybitcia.

Rewers: Na gładkiej powierzchni wklęsły zarys granic Polski z okresu międzywojennego. W nim wymienione nazwy miejscowości — wśród nich miasto mojego urodzenia i dzieciństwa PIŃSK i aktualnego zamieszkania GDYNIA oraz niemiecko — sowiecka linia demarkacyjna. Na tle całości złamane słupy graniczne z orłami oraz stojące z godłami: Niemiec hitlerowskich — swastyką i ZSRR — gwiazdą z sierpem i młotem.

Medal o średnicy 70 mm projektował i wykonał Bohdan CHMIELEWSKI na zlecenie PTAiN z Warszawy. Wybiła Mennica Państwowa w Warszawie w tombaku srebrzonym i oksydowanym 600 szt. i patynowanym 600 szt.

Romuald Lech Sieradzki

Zdjęcia wykonano w Salonie Fotograficznym p. G. Waleszkowskiego.

PS. Ponieważ swoją przygodę z Kącikiem Kolekcjonera Medalii rozpocząłem w 1998 r. we wrześniowym 9/1998 numerze „Wiadomości Gdynińskich“ i dzięki życzliwości pana Ronaldy ŁANIECKIEGO, wydawcy i redaktora naczelnego, mogę ją kontynuować, pozwolę sobie w tym miejscu złożyć „Naczelnemu“ podziękowanie za to, że mnie przez tak długi okres toleruje.

Do nieznanego żołnierza

*Jeśli nawet – do marsza – grają Ci
triumfalne trąby
a defiladę przyjmuje tamburynów rytm*

*Zapamiętaj, że to huk dział
i lotnicze bomby
tworzyły hekatombę dwudziestego
wieku
z historii bitw*

*I choć to prawda smutna
Gorzka jak łza nad twym grobem
To lepsza jest mimo, że okrutna
Od hańby niewoli w zgodzie
lub niezgodzie z Bogiem*

*Bo Ty walczyłeś by przeżyć
Nie wiedząc czy czeka Cię
chleb u obcych
(z przymusu albo z własnej woli)
Czy może wolna już Ojczyzna
za progiem.*

*Dzisiaj, twój wnuk albo brat
Wieniec składając na grobie
Przypomniął światu ofiarę krwi
Której pamięć przetrwa wiecznie;*

*Jak POLSKA
I to – dumnie brzmi.*

Zb. Jabłoński